

Štátna skúška 2020-21

Študijný program (bakalársky): *Učiteľstvo ruského jazyka a literatúry (v kombinácii)*

Časť Ruský jazyk, teória

1. Fonetika ako veda o zvukoch reči, jej základné pojmy
2. Ruské samohlásky a spoluhlásky v jazyku a reči
3. Intonačné konštrukcie (IK) v ruskej reči (podľa E.A. Bryzgunovej)
4. Lexikológia ako veda, slovo ako jednotka lexiky, význam slova (základné typy lexikálneho významu slova), jednovýznamovosť a mnohovýznamovosť ruských slov.
5. Homonymá, synonymá a antonymá v ruskom jazyku, rusko-slovenské medzijazykové homonymá
6. Prevzaté slová v ruskom jazyku (zo slovanských a neslovanských jazykov), všeobecná lexika vs. lexika ohraničeného použitia, rozdiel medzi aktívnou a pasívnou slovnou zásobou
7. Podstatné, prídavné mená a zámená v ruskom jazyku, ich skloňovanie a gramatické kategórie
8. Ruské sloveso, gramatické kategórie a časovanie slovies, prídavné a prechodník v ruskom jazyku
9. Neplnovýznamové slovné druhy v ruskom jazyku
10. Sklad (slovné spojenie) ako syntaktická jednotka
11. Jednoduchá veta a súvetie ako syntaktické jednotky
12. Štylistické prostriedky v ruskom jazyku (lexikálne, syntaktické, fonetické)
13. Funkčné štýly súčasného ruského jazyka: náučný a publicistický štýl
14. Funkčné štýly súčasného ruského jazyka: úradný a hovorový štýl

Časť Ruská literatúra a kultúra

1. Umenie starovekého Ruska: hlavné druhy umenia, žánre, charakterové rysy a vlastnosti, spojenie s kresťanstvom a s kresťanskou mentalitou. Rozvíjanie Cyrilo-metodských tradícií a význam prekladovej literatúry. Analýza ikony (podľa výberu študenta).
2. Literatúra starovekého Ruska: Vznik staroruskej literatúry (podmienky vzniku), hlavné druhy a žánre, problémy, hrdinovia (systém literárnych postáv). Všeobecná charakteristika literárneho diela (podľa výberu študenta).
3. Ruské umenie 18. storočia: historicko-kultúrny kontext éry, periodizácia a kľúčové etapy vývoja, sekularizácia (alebo zosvetštenie) ruského života, vzdelávania, literatúry a umenia; vznik a vývoj nových typov literatúry, hudby, architektúry, výtvarných a divadelných umení. Pochopenie historického významu Petra I. Veľkého literárnym a filozofickým myslením v Rusku.
4. Klasicizmus ako umelecký smer v európskom umení: pôvod pojmu, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv a systém jazykových štýlov. Vznik a rozvoj klasicizmu v ruskom maliarstve, architektúre a záhradnom umení. Ruská historická maľba.
5. Klasicizmus ako umelecký smer v ruskej literatúre: pôvod pojmu, historicko-kultúrny kontext éry, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv a systém jazykových štýlov (cirkevná slovančina a každodenná ruština v teórie troch štýlov), významní predstavitelia a ich diela. Všeobecná charakteristika tvorby M.V. Lomonosova (alebo iného ruského básnika / spisovateľa éry klasicizmu). Vývoj portrétneho maliarstva v Rusku 18. storočia.
6. Ruská literatúra a umenie v 1. tretine 19. storočia. Historicko-kultúrny kontext: klasicizmus, osvietenstvo, sentimentalizmus, romantizmus. Spor medzi «archaistami» (Šiškov a iné) a «novátormi» (krúžok priaznivcov Karamzinovej reformy spisovného jazyka), ich pohľady a vývin spisovného jazyka. Význam prekladovej literatúry. Inovatívne tendencie v ruskej poézii (znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv; významní predstavitelia a ich diela). Jav "zlatého veku" ruskej poézie a jeho význam v dejinách ruskej literatúry a kultúry. Rozbor básní (podľa výberu študenta).
7. Romantizmus ako umelecký smer v európskom umení: pôvod pojmu, historicko-kultúrny kontext éry, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, nový pohľad na svet a človeka. Špecifiká ruského a slovenského romantizmu. Zlatý vek ruskej poézie: chronologický rámec, historický a kultúrny kontext, vývoj literárneho jazyka, významní predstavitelia a ich diela, témy, žánre. Romantizmus v ruskom maliarstve. Rozbor a interpretácie umeleckého diela (podľa výberu študenta).
8. Všeobecná charakteristika tvorby A.S. Puškina: periodizácia tvorivého vývinu, vrcholné diela, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, inovácie v literatúre. Význam Puškinovej tvorby v dejinách svetovej a ruskej literatúry. Preklady do slovenčiny. Rozbor a interpretácia literárneho diela (podľa výberu študenta).

9. Žánrové zvláštnosti a umelecká originalita románu vo veršoch Eugen Onegin (Jevgenij Onegin): evolúcie pôvodnej myšlienky, systém literárnych postáv, obraz autora, literatúrnosť (intertextualita). Preklady do slovenčiny. Interpretácia Puškinových diel v hudbe, maliarstve, sochárstve, divadle a kinematografii.

10. Všeobecná charakteristika tvorby N.V. Gogoľa: periodizácia tvorivého vývinu, vrcholné diela, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, inovácie v literatúre. Význam tvorby Gogoľa v dejinách svetovej a ruskej literatúry (vrátane jeho vzťahu k tzv. „naturalnej škole“). Preklady do slovenčiny. Interpretácia diel Gogoľa v divadle a v kinematografii. Rozbor a interpretácia literárneho diela (podľa výberu študenta).

11. Realizmus ako umelecký smer v európskom umení: pôvod pojmu, typizácia (alebo typizovanie), historický, sociálny a psychologický determinizmus, historizmus myslenia. Špecifiká kritického realizmu v ruskej literatúre: významní predstavitelia a ich diela, témy, žánre, typológia postáv. Špecifiká ruského a slovenského realizmu. Realizmus vo výtvarnom umení Ruska.

12. Všeobecná charakteristika tvorby L.N. Tolstého: periodizácia tvorivého vývinu, vrcholné diela, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, inovácie v literatúre. Význam tvorby L.N. Tolstého v dejinách svetovej a ruskej literatúry. Preklady do slovenčiny. Interpretácia diel L.N. Tolstého v divadle, kinematografii atd. Rozbor a interpretácia literárneho diela (podľa výberu študenta).

13. Všeobecná charakteristika tvorby F.M. Dostojevského: periodizácia tvorivého vývinu, vrcholné diela, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, inovácie v literatúre. Význam tvorby Dostojevského v dejinách svetovej a ruskej literatúry. Preklady do slovenčiny. Interpretácia diel Dostojevského v divadle, kinematografii atd. Rozbor a interpretácia literárneho diela (podľa výberu študenta).

14. Všeobecná charakteristika tvorby A.P. Čechova: periodizácia tvorivého vývinu, vrcholné diela, znaky a základné vlastnosti, témy, žánre, typológia postáv, inovácie v literatúre a divadle, vzťah k predchádzajúcej literárnej tradícii. Význam tvorby Čechova v dejinách svetovej a ruskej literatúry. Preklady do slovenčiny. Interpretácia diel Čechova v kinematografii a hudbe. Rozbor a interpretácia literárneho diela (podľa výberu študenta). Vývoj ruského výtvarného umenia na prelome 19. a 20. storočia: impresionizmus.